

Mfv.I.10.311/2015/6.

A Kúria a dr. Füredi Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Buga Tamás Imre felszámolóbiztos által képviselt alperes ellen munkáltató anyagi felelőssége iránt a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.94/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.987/2014/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.987/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felperes a felülvizsgálati eljárásban teljes mértékben pervesztes lett, így a pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.21.057/2004/4. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 2.400.264 forint elmaradt munkabért, valamint 4 havi átlagkeresetnek megfelelő összeget átalánykártérítésként. A munkáltató a fenti összeget 2005. január 14-én átutalta, amely tartalmazta az 1.063.146 forint személyi jövedelemadó-előleget, a 96.010 forint egészségbiztosítási járulékot, továbbá 204.028 forint nyugdíjjárulékot, és 24.003 forint munkavállalói járadékot, ami összességében 1.397.187 forintot tett ki.

A munkáltató - mivel az adó- és járulékterhek levonása nélkül utalta át a felperesnek járandóságát, és azt utóbb az illetékes szervek részére is megfizette - 2006. október 17-éig az 1.397.187 forint visszafizetésére szólította fel, amelytől a felperes elzárkózott.

A munkáltató felszólítását a felperes 2005. március 29-én, majd 2005. április 7-én is átvette, az abban megjelölt összeget azonban nem fizette vissza. A felperes ugyanakkor nem indított munkaügyi pert, ezért az alperes 2008. január 17-én a 2005. október 6-ai felszólítás záradékolását kérte. Erre 2008. május 13-án került sor.

Miután a végrehajtási záradék törlése iránti kérelem nem vezetett sikerre, a felperes keresetet nyújtott be a végrehajtás megszüntetése érdekében. Ezen igényét mind az első-, mind a másodfokú bíróság elutasította, és az előzőekben kifejtettekkel a

Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás keretében is egyetértett.

A felperes a jelen eljárásban előterjesztett keresetében 2.400.264 forint elmaradt munkabér után kamatigényt érvényesített 87.300 forint összegben. Kérte továbbá az alperest 597.361 forint megfizetésére is kötelezni. Hivatkozása szerint ugyanis az alperes a 4 havi átlagkeresetnek megfelelő összegű kártérítés után is fizetett személyi jövedelemadót az adóhatóságnak, amely számítása szerint 381.557 forint volt, és ezt utóbb tőle visszakövetelte. Ennek az összegnek a felperes által számított kamata 215.804 forint volt, amely szintén kártérítés címén jár a felperesnek.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.94/2014/7. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 11. §-ának (1), (2) és (4) bekezdésében foglaltakra. A felperes arra hivatkozott, hogy számára akkor vált egyértelművé, hogy az alperes nem fizette ki részére a kamatot, amikor a bruttó összegű teljesítésből adódó fizetési felszólítást átvette. Ennek az időpontját pontosan idézte a Legfelsőbb Bíróság döntése, amely 2005. március 29. napja volt, ezt követően került sor a végrehajtási záradék kibocsátására. Ehhez képest 3 év elteltével, 2008. augusztus 8-án követelte ismételten a felperes az alperestől a kamatot, amely igény akkor már elévült.

A felperes által igényelt 597.361 forint vonatkozásában az APEH 2002/78. számú állásfoglalását kellett figyelembe venni az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján kifizetett átalánykártérítéssel kapcsolatban.

Az adózási kérdésre adott válasz tekintetében a munkaviszonyból származó, jövedelmet pótló kártérítés a bérkategóriába tartozik, a bér után pedig a foglalkoztatót és a foglalkoztatottat járulékfizetési kötelezettség terhelte, amelyet a kifizetéskor irányadó járulékmértékek szerint kellett megtéríteni. A kifizetés időpontjában nem volt még irányadó az APEH 2006/39. számú véleménye, amely a korábbi értelmezés helyett akként foglalt állást, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kártérítést adómentesnek kell tekinteni. E körben nem volt lehetőség méltányosság gyakorlására sem, az APEH 2002/78. számú véleményében foglaltak szerint kellett eljárni.

A bíróság a kirendelt igazságügyi könyvszakértői vélemény adatai értelmében utalt továbbá arra, hogy a felperes részéről önellenőrzésre is sor kerülhetett volna 2011. december 31-éig. A 2003. évi XCII. törvény (Art.) 164. § (1) bekezdése szerint az adó megállapításához (önellenőrzéshez) való jog annak a naptári évnek

az utolsó napjától számított öt év elteltével évül el, amelyben az adóról bevallást, bejelentést kellett volna tenni, illetve ennek hiányában adót kellett volna fizetni. A felperes 2005. évi adóbevallását 2006. évben nyújtotta be, így az önellenőrzésre nyitvaálló határidő 2011. december 31-ével lezárult. A felperes a NAV 2011. április 19-én kelt tájékoztató levelét még ebben a hónapban átvette. Ebben felhívták a figyelmét a bevallás önellenőrzéssel történő helyesbítésének lehetőségére, és ezáltal a személyi jövedelemadóban keletkezett túlfizetés összegének visszaigénylésére. Az önellenőrzés a tájékoztatás alapján 2011. december 31-éig szabályszerűen elvégezhető lett volna, a felperes azonban e körben nyilatkozatot nem tett, ezen speciális kifizetésből adódó hátrányait, kárait korrigálhatta volna, erre azonban nem került sor.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.987/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a felperes illetékfizetési kötelezettségét pedig mellőzte.

A másodfokú bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 155. §-ának (3) bekezdésére, amely szerint a munkabért a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell kifizetni, a 159. § alapján pedig a késedelem idejére a polgári jogi szabályokban meghatározott kamat jár.

A jogerősen megállapított 2.400.264 forint 2003. augusztus 8-ától 2004. november 19-éig terjedő időre járt elmaradt munkabér címén, amely után kamatok az egyes, havonta esedékes kifizetések időpontjában váltak esedékessé. A legutolsó követelés 2004. december 10-én volt esedékes, az utolsó igény elévülése tehát ekkor kezdődött.

Az Mt. 11. §-ának (4) bekezdése szerint az igény érvényesítésére irányuló írásbeli felszólítás, az igénynek a bíróság előtti érvényesítése, megegyezéssel történő módosítása, az egyezségkötés, valamint a kötelezett elismerése szakítja meg az elévülést, amely után, illetve a megszakítást megelőző eljárás jogerős befejezését követően az elévülési idő újra megkezdődik. Amennyiben az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést csak a végrehajtási cselekmények szakíthatják meg.

A felperes az alperes igazgatójának 2005. január 10-én írt levelében igényelte a kamatot a járandóság után. Az elévülés tehát ezen időpontban megszakadt és újrakezdődött, amely alapján a követelés 2008. január 10-éig lett volna érvényesíthető. A felperes csak 2008. augusztus 8-án terjesztette elő kamatkövetelés iránti igényét, ami ekkor már elévült.

A másodfokú bíróság ítélete szerint az alperes a jövedelemadó megfizetésekor az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően járt el. Jogellenes magatartás hiányában pedig nem állapítható meg a kártérítési felelőssége sem, ezért tőle a felperes az Mt. 174. § (1) bekezdésében foglaltak alapján esetleges kárainak megtérítését sem követelheti.

A felperes nem hivatkozhat alappal arra sem, hogy a 2006. április 26-án kelt adóbevallásában ezt az összeget neki is adóköteles jövedelemként kellett feltüntetni, és ezután az adót az adóhatóság részére megfizetni. A kétszeres adófizetésből eredő adótöbblet visszaigénylésére 2011. december 30-áig lehetősége lett volna, amellyel nem élt. Erre figyelemmel az Mt. 174. § (2) bekezdése alapján sem háríthatja a vagyoni hátrányát a munkáltatóra.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására, és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. Jogszabálysértésként az Mt. 11. §-ának (4) bekezdését, az Mt. 100. §-ának (4) bekezdését, valamint a Pp. 206. §-át jelölte meg.

Hivatkozása szerint a kárigénye azért áll fenn, mert az alperes a korábbi munkaügyi bíróság által megítélt 4 havi átlagkereset összegét adóköteles jövedelemként vette figyelembe, pedig azután jövedelemadót nem kellett volna fizetnie. Az eljáró bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság ítélete is téves amikor arra hivatkoztak, hogy az alperes általi kifizetéskor még nem volt hatályban a 2006/39. számú adózási kérdésre adott válasz, amely szerint a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kártérítést adómentesnek kell tekinteni. A kifizetéskor már hatályban volt a PM Jövedelemadók Főosztálya 6165/2005. és az APEH Adójogi Főosztály 8931625992/2005. számú iránymutatása, ami irányadónak tekintendő.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.20.533/2010/5. számú ítélete végrehajtás megszüntetését elbíráló pert zárt le. A munkaügyi eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő véleménye, valamint a NAV jogi véleménye ellentétes a Legfelsőbb Bíróság ítéletével, így a jelen kártérítési perben az eljáró bíróságoknak nem kellett volna tényként elfogadniuk azt, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kártérítés nem adómentes.

A felülvizsgálati érvelés szerint téves a jogerős ítéletnek az elévülésre vonatkozó megállapítása is. Teljeskörűen, mindenre kiterjedően az alperes második felszólításából értesült a kamatfizetés elmaradásáról, és nem az első, 2005. március 29-én

kelt iratból. Ez kioktatást, jogorvoslati lehetőségekre utalást nem tartalmazott, záradékolásra alkalmatlan és zavaros volt. A 2005. január 10-én kelt, és az alpereshez kézbesített kamatkövetelést tartalmazó levelét a felperes még a kifizetést megelőzően feladta. A teljesítés időpontja ugyanis ennél később, 2005. január 14-én volt. Miután a felperes részére az, hogy kamat kifizetésére nem került sor, csak a 2005. október 25-ei alperesi - mindenre kiterjedő - felszólításból volt megállapítható, így az elévülés kezdő időpontjának ez a nap tekinthető. Ehhez képest pedig a 2008. augusztus 8-án indult igényérvényesítés nem volt elévülési időn túli.

Az alperesi kártérítés kifizetése tekintetében nincs olyan törvény, amely arra kötelezné a felperest, hogy maga állapítsa meg a munkáltató törvényellenes magatartását, vagyis a nettó helyett a bruttó kifizetést. Az alperes jogszabálysértő eljárása miatt pedig nem érvényesülhet a Munka törvénykönyve indokolásának sarkalatos kijelentése, miszerint „A munkáltató jogellenes felmondása megállapítása esetén a munkavállalót olyan helyzetbe kell hozni, mintha az meg sem történt volna”. A kamat pedig olyan polgári jogi alapérték, elsősorban ezt kell figyelembe venni, nem pedig a téves kifizetést. A felperes hivatkozása szerint a másodfokú eljárásban az alperes fellebbezési ellenkérelmet sem terjesztett elő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelemmel nem élt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 73/A. §-a értelmében a Kúria előtti eljárásban a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára a jogi képviselőt kötelező. Ebből következően kizárólag a felperes jogi képviselője által előterjesztett felülvizsgálati kérelem volt vizsgálat tárgyává tehető.

A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Erre figyelemmel csak a megsértett jogszabályhely pontos megjelölését tartalmazó, és jogi érveléssel alátámasztott felülvizsgálati kérelem volt elbírálható.

A felperes felülvizsgálati kérelme szerint tévesen állapították meg a bíróságok, hogy a jogvita eldöntése szempontjából az APEH

2002/78. számú véleményében foglaltak voltak az irányadók, és nem volt hatályban a 2006/39. számú vélemény. Hivatkozása szerint a 6165/2005. és a 8913625992/05. számú iránymutatások alkalmazandók voltak. Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Pfv.I.20.533/2010/5. számú ítéletében már kifejtette, hogy a 2006/39. számú vélemény - amely szerint a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kártérítést adómentesnek kell tekinteni - nem volt hatályos, a felperes pedig az általa hivatkozott iránymutatások körében nem fejtette ki jogi érvelését. Ezért a felülvizsgálati kérelem ezen előadása a megsértett jogszabály megjelölése hiányában nem volt érdemben vizsgálható.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a NAV jogi véleménye ellentétes volt a Legfelsőbb Bíróság álláspontjával, azonban ennek sem adta részletes indokát, ezért ezen felülvizsgálati hivatkozás sem képezhette a jelen eljárásban a vizsgálat tárgyát.

Megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, miszerint csak 2005. október 25-én szerzett a felperes tudomást arról, hogy kamatfizetésre nem került sor, így a követelése nem évült el annak 2008. augusztus 8-án történő előterjesztésekor (Mt. 11. §). Nem vitásan a felperes 2005. március 29-én átvette a bruttó összegű kifizetésből adódó fizetési felszólítást, így ezen időponttól számítandó az elévülési idő kezdete. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy az elévülési idő az igény esedékességétől kezdődik, és nem arról való tudomásszerzéstől számítandó (BH1998.397.). Ebből következően pedig a felperes a 3 éves elévülési időn túl terjesztette elő a kamatkövetelését, ami elévült.

A jogvita eldöntése szempontjából nem volt annak jelentősége, hogy az eljárás során az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, ezzel csupán álláspontja bíróság általi megismerésétől zárta el magát.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése értelmében.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a Pp. 359/A. §-a alapján.

Mivel a felperest pártfogó ügyvéd képviselte, ezért a felülvizsgálatban felmerült díjának megállapítására a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat jogosult a Pp. 87. §-ának (2) bekezdésére tekintettel.

Budapest, 2016. január 27.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő